

JAARVERSLAG

Rotterdam

2023

COMMISSIE VAN TOEZICHT
ARRESTANTENZORG

CTA

Commissie van Toezicht Arrestantenzorg Eenheid Rotterdam

Jaarverslag 2023

versie DEFINITIEF   29 februari 2024

Commissie van Toezicht Arrestantenzorg eenheid Rotterdam
secretariaat:
Postbus 70023
3000 LD Rotterdam

website: www.toezichtarrestantenzorg.nl

Inhoud

1. Samenvatting met conclusies en aanbevelingen	2
Conclusies	2
Aanbevelingen	3
2. De commissie	4
Taken	4
Samenstelling	4
Werkwijze	5
Bijzonderheden	6
3. Bevindingen	8
I. Insluiting/ binnenkomst arrestant	8
II. Verblijf/ huisvesting	9
III. Verblijf/ verzorging en bejegening	10
IV. Veiligheid/calamiteiten en BHV	11
V. Bijzondere aandachtspunten	11
VI. Ontvangst, rondleiding, verkregen informatie	12
VII. Verblijf in gerechtsgebouwen	13
VIII. Specifieke aandacht voor minderjarigen, verslaafden en psychische aandoeningen	15
IX. Bevindingen van arrestanten	15
Bijlage 1	17
Bijlage 2	18
Bijlage 3	19

1. Samenvatting met conclusies en aanbevelingen

In dit document doet de commissie van toezicht op de arrestantenzorg voor de eenheid Rotterdam verslag van haar werkzaamheden in 2023.

De leden van de commissie hebben in dit verslagjaar 28 bezoeken gebracht aan locaties waar personen worden ingesloten en tijdens deze bezoeken met 14 arrestanten gesproken om zo te controleren of de politie op een juiste wijze voor hen zorgt.

De bevindingen uit de inspecties aan de politiecellencomplexen staan in de tabellen naast die van de ophoudlocaties. Verheugend is dat op alle onderdelen, insluiting, verblijf, veiligheid, bijzondere aandachtspunten en ontvangst, de percentages "OK" ten opzichte van vorig jaar omhoog zijn gegaan, waarbij wel gezegd dat de ophoudruimtes overal structureel lager scoren.

De bijzondere aandachtspunten, de landelijk vastgestelde thema's waaraan de CTA's tijdens hun inspecties in het bijzonder aandacht schenken, waren dit jaar: zorg voor personen met verward gedrag en bedrijfshulpverlening, waarbij vooral is gekeken naar de (evaluatie van) ontruimingsoefeningen.

Afgelopen jaar zijn na een open sollicitatieronde twee nieuwe leden geworven en ingewerkt. Daarmee is de commissie weer op sterkte.

Conclusies

De commissie ziet met een positief gevoel terug op het afgelopen jaar. Ook in 2023 is veel aandacht gegaan naar het leren en verbeteren door de politie zelf. De commissie constateert dat leiding en medewerkers van de afdeling Arrestantentaken een mooie ontwikkeling hebben gemaakt in het leren en evalueren van incidenten en calamiteiten.

De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd is afgelopen jaar, zoals geadviseerd, actief benaderd in het geval van ernstige incidenten. De commissieleden hebben hierover in constructieve sfeer gesprekken gevoerd met de teamchef Arrestantentaken en zij zullen dat ook in 2024 doorzetten.

Daarnaast is de commissie in de gesprekken met medewerkers begonnen met stilstaan bij het gebruik van hulpmiddelen jegens ingeslotenen en hoe en wanneer deze worden ingezet.

De commissie merkt op dat het bekwaamheidsgevoel van nieuwe, onervaren medewerkers met betrekking tot arrestanten die verward gedrag vertonen of een lichtverstandelijke beperking hebben, aandacht behoeft. Belangrijk punt is het herkennen van de doelgroepen om de dienstverlening hierop aan te kunnen passen.

Complimenten voor de politie zijn er ook op het gebied van de BHV; de aandacht voor het onderwerp en de mate van geïnteresseerdheid zijn opvallend verbeterd.

Hoewel de ophoudgebieden op de bureaus in de basisteams meer en meer op orde komen zal de commissie de komende tijd extra aandacht geven aan hoe deze ruimtes worden gebruikt. Zeker in het licht van de ontmanteling van de ZSM, waardoor deze arrestantenverblijven waarschijnlijk meer gebruikt gaan worden. De commissie zal hier meer op gaan controleren.

Ten aanzien van de verblijfsomstandigheden van arrestanten en medewerkers op de rechtbanklocatie in Rotterdam, vooral ten aanzien van de klimaatbeheersing, zijn met vertegenwoordigers van de rechtbank gesprekken gevoerd. Een verbeterproces is in gang gezet, het gaat niet snel waarbij de samenwerking tussen de politie/het team Arrestantentaken en de rechtbank moeizaam verloopt, maar er is voortgang en de commissie hoopt dat komend jaar de installatie helemaal zal zijn afgerond.

speerpunten

De aandacht van de commissie zal in 2024 gaan naar:

- het monitoren van en de ervaringen met het gebruik van hulpmiddelen voor ingeslotenen;
- het monitoren van het gebruik en het verblijf in de ophoudkamers mede n.a.v. het verruimen van de tijd van 6 naar 9 uur en het ontmantelen van de ZSM;
- het toezicht op arrestantenzorg bij en rondom grote evenementen en aanwezigheid CTA bij BHV-oefeningen.

Aanbevelingen

De commissie formuleert op de volgende onderdelen aanbevelingen aan de eenheid:

- het lerend vermogen van de organisatie: zorg voor een goede borging van het ingezette pad van zelf-evaluatie;
- het lijkt een vast gegeven dat er ondanks goede contacten met partners, zoals crisisdienst en GGZ, er toch personen in de politiecellen worden ingesloten die bijzondere zorg nodig hebben vanwege mentale of fysieke gezondheid. Hoewel de politie aangeeft dat deze personen niet bij hun taakomschrijving horen en er een passend alternatief moet worden gevonden (bijvoorbeeld binnen de GGZ), is het al jaren de realiteit dat deze doelgroep eerder toeneemt dan afneemt in de politiecellen. Zorg er daarom voor dat de medewerkers die hiervoor zorgdragen goed worden toegerust, zoals trainingen voor Licht Verstandelijk Beperkten. De commissie heeft geconstateerd dat die behoefte er is;
- aandacht voor de omstandigheden in de ophoudruimtes van de basisteam-bureaus: zorg als verantwoordelijke chef dat je goede contacten onderhoudt met de teamchef Arrestantentaken zodat je weet wat nodig is en zorg dat het ook controleerbaar is wat daar gebeurt.

2. De commissie

Taken

De Commissie van Toezicht op de Arrestantenzorg (CTA) houdt toezicht op de wijze waarop de politie zorgt voor haar arrestanten. Er is er één in iedere eenheid. De totale arrestantenzorg bestaat uit huisvesting, veiligheid, verzorging, bejegening en vervoer van ingesloten. De CTA houdt toezicht op al deze aspecten.

Het toezicht op de arrestantenzorg in de eenheid Rotterdam krijgt in de praktijk vorm door het afleggen van (onaangekondigde) bezoeken aan de diverse locaties waar arrestanten worden ingesloten. De zes politiecellencomplexen zijn bestemd voor insluiting van arrestanten met overnachting: Doelwater, Zuidplein, Marconiplein, Capelle a/d IJssel, Dordrecht, Spijkenisse en diverse locaties met ophoudkamers bedoeld voor kort oponthoud. Daarnaast inspecteren leden van de commissie de rechtbanklocaties in de eenheid aan het Wilhelminaplein in Rotterdam en de Steegoversloot te Dordrecht.

De leden doen verslag van die bezoeken met daarbij aanbevelingen over verbeteringen die vervolgens in het reguliere CTA-overleg worden besproken met de teamchef Arrestantentaken. De conclusies en aanbevelingen uit het jaarverslag worden eens per jaar besproken met de eenheidsleiding.

Ook met vertegenwoordigers van het rechtbankbestuur vindt overleg plaats, in 2023 was dat twee maal.

Samenstelling

De CTA bestaat uit onafhankelijke leden die benoemd worden door de Minister van Justitie en Veiligheid. Die benoeming geschiedt op basis van een open sollicitatieprocedure en op voordracht van de regioburgemeester en hoofdofficier van justitie.

In juni van 2023 verliep de eerste termijn van mevrouw C.A. Stut-Van der Flier en mevrouw F. Voorn. Wegens het vertrek van deze twee leden ontstond er ruimte voor benoeming van nieuwe leden. Na een sollicitatieprocedure met dertien belangstellende reacties en selectiegesprekken met zes kandidaten zijn twee personen als meest geschikt naar voren gekomen. Per september 2023 zijn tot de commissie toegetreden, mevrouw M.W.V van Duursen en de heer T.I. van der Meijden. Daarmee bestaat de commissie eind 2023 uit de volgende zeven leden:

- de heer D.J. Schrijer. - voorzitter -, zelfstandig toezichthouder/ adviseur publieke sector (1 oktober 2021 tot 1 oktober 2025, lid per 3 juni 2019);
- mevrouw J.S. (Jirmeja) Wijngaarde - plv. voorzitter - zorgmanager - De Viersprong, Rotterdam (1 oktober 2021 tot 1 oktober 2025, lid per 1 november 2020);
- mevrouw M.W.V. (Marlien) van Duursen, rechter Rechtbank Midden -Nederland (1 september 2023 tot 1 september 2027 (eerste termijn);
- de heer R.J. (Robbert) Duvivier, psychiater - Parnassia Groep Den Haag (1 november 2020 tot 1 november 2024 (eerste termijn);
- de heer T.I. (Tom) van der Meijden, senior onderzoeker Algemene Rekenkamer (1 september 2023 tot 1 september 2027 (eerste termijn);
- mevrouw K. (Kristina) Rodriguez Merelles- Sisa, jurist gezondheidsrecht FPC de Kijvelanden /Fivoor (1 juni 2021 tot 1 juni 2025 (eerste termijn);
- de heer M. (Muzaffer) Yukseyildiz, Stadsmarinier Carnisse & Zuidplein (1 juni 2021 tot 1 juni 2025 (eerste termijn).

De commissie wordt ondersteund door een secretaris vanuit de staf van de eenheid Rotterdam:

- mevrouw C.S. Helfferich, beleidsadviseur.

Werkwijze

inspecties

De CTA leden bezoeken de politiecellencomplexen, waar personen zowel overdag als 's nachts worden ingesloten, de ophoudkamers in de basisteams waar personen meestal maar kort verblijven en de arrestantenverblijven van de rechtbanklocaties in Rotterdam en Dordrecht. In 2023 heeft de commissie 28 inspectiebezoeken afgelegd, waarvan 19 bezoeken aan hoofdlocaties en 9 bezoeken aan locaties met alleen ophoudkamers. Tijdens de bezoeken is met in totaal 14 arrestanten gesproken over hun ervaringen, zie hiervoor de bijlagen 1 en 2.

De bevindingen zijn middels het landelijk uniforme inspectieformulier vastgelegd en gedeeld met de verantwoordelijke chef; voor de cellencomplexen is dat de teamchef Arrestantentaken en voor de ophoudlocaties is dat de teamchef van de betreffende basiseenheid.

bijeenkomsten en overleg

De commissie kwam vijfmaal bijeen voor regulier overleg, met één thematische bijeenkomst in het najaar.

Het jaarlijkse gesprek met de eenheidsleiding vond plaats op 14 maart 2023 en de gesprekken met vertegenwoordigers van het rechtbankbestuur vonden plaats op 18 april en 14 november 2023.

Daarnaast namen voorzitter en secretaris deel aan overleggen georganiseerd door het Landelijke Centrum van de Commissies Toezicht Arrestantenzorg.

onderwerpen regulier overleg

Bespreking van de actualiteit, incidenten en aandachtspunten uit de inspecties worden besproken in aanwezigheid van de teamchef(s) Arrestantentaken en zijn vaste agendapunten van het commissieoverleg. Daarnaast stonden de volgende punten in 2023 op de agenda tijdens het reguliere CTA-overleg op maandagavond:

- 13 februari 2023: - registratie spoelen oogdouches – inspectie nieuwe stijl /aansluiten bij TAT overleg – werving nieuwe leden en bespreekpunten eenheidsleiding met verslag over 2022
- 3 april 2023: - terugkoppeling divers overleg - protocol Hulpmiddelen jegens ingeslotenen – aandachtspunten BHV – vervolg selectieproces
- 5 juni 2023: - landelijk reglement – onderwerpen LC voorzittersoverleg – voorbereiding thema-vergadering
- 4 september 2023: - melding incidenten – planning inspecties najaar 2023
- 30 oktober 2023: - themabijeenkomst: zelfevaluatie + kennismaking nieuwe leden
- 11 december 2023: thema (evaluatie van) BHV oefeningen met coördinator BVH van de eenheid – speerpunten commissie voor 2024/2025.

bespreking met eenheidsleiding

Het jaargesprek met de politieleiding vond plaats op 14 maart 2023. In aanwezigheid van eenheidsleiding en managementteam is gesproken over punten uit het verslag over 2022. De voorzitter meldt dat de zorg voor arrestanten binnen de eenheid van een hoog niveau is en dat de aanbevelingen van de commissie aan de eenheid goed zijn opgepakt, als voorbeeld noemt hij dat de BHV weer orde begint te komen. Ook bij de rechtbank ziet de commissie nu verbetering, maar de klimaatomstandigheden blijven een aandachtspunt. De aandacht van commissie gaat naar het ophoudproces op de afzonderlijke bureaus, zoals aandacht voor het uitreiken van de huisregels. Een ander zorgpunt is de bezetting van het team Arrestantentaken in de zomerperiode en met name de drukte en belasting op de locatie Doelwater.

Naleving van het protocol incidenten & calamiteiten en melding hiervan aan de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) en de omgang met en dienstverlening aan mensen met verward gedrag zijn de onderwerpen waar de commissie zich de komende tijd op zal richten. De landelijk portefeuillehouder laat weten dat het aantal verwarden in de cel nog steeds toeneemt en wil hierin samen met de commissies optrekken. De plaatsvervangend voorzitter vraagt aandacht voor de rol van de inspectie en de verplichting voor de politie om incidenten te melden. Vervolgens is gesproken over veranderende rol van de commissie, niet alleen direct toezicht aan de hand van het bezoeken van locaties, maar meer aandacht voor het leren en verbeteren door de politie zelf. Dit zegt ook iets over vooruitgang die geboekt is, waardoor er ruimte ontstaat om het over andere thema's te kunnen hebben. Zij geeft complimenten aan de teamchefs TAT voor de wijze waarop zij het voortouw nemen in deze ontwikkeling van methodisch reflecteren.

bespreking met rechtbank bestuur

Op 18 april en 14 november 2023 vonden gesprekken plaats met vertegenwoordigers van het rechtbankbestuur. Tijdens deze vergaderingen is gesproken over onder andere: (voortgang) van het onderzoek naar de klimaatinstallatie, personele druk, (renovatie van) werkruimtes voor arrestantenverzorgers en BHV geoefendheid (zie verder hoofdstuk 3. VII. Verblijf in gerechtsgebouwen).

Bijzonderheden

In 2023 heeft de portefeuillehouder Arrestantentaken van politie het Landelijke Reglement Arrestantenzorg geactualiseerd. In de nu geldende versie (d.d. 23 juni 2023) zijn passages toegevoegd over het melden aan de IGJ, zie hiervoor artikel 8.2 en 8.3 en de omgang met hulpmiddelen jegens ingeslotenen (artikel 4.4.2).

melden calamiteit aan de IGJ

Aan het reglement is nu de verplichting van de zorgaanbieder toegevoegd tot het melden van een calamiteit aan de IGJ, zodat de kwaliteit van de zorg kan worden beoordeeld. De politie dient zich ervan te vergewissen dat de arts de calamiteit daadwerkelijk en op tijd heeft gemeld. Bij het uitblijven van een melding moet de politie zelf overgaan tot een melding. In de eenheid Rotterdam heeft de teamchef Arrestantentaken gekozen om deze melding sowieso te doen, en niet te wachten of en wanneer de arts de melding doet. Afgesproken is dat hij de CTA hiervan op de hoogte stelt. Op 5 juni 2023 heeft de teamchef voor de eerste keer een melding aan de IGJ gedaan.

hulpmiddelen jegens ingeslotenen

In de eenheid Rotterdam is in 2023 begonnen met het gebruiken van de middelen jegens ingeslotenen. Dit zijn hulpmiddelen bedoeld om toe te passen in een acute noodsituatie, als een redelijk gesprek niet (meer) afdoende is, en een forsere ingreep door middel van het langdurig in bedwang houden, niet wenselijk en niet veilig is.

De Ambtsinstructie staat de inzet van hulpmiddelen (artikel 35a) al eerder toe, echter vanwege diverse uitvoeringsproblemen werd tot 1 april 2023 geen gebruik gemaakt van die bevoegdheid. De problemen zijn inmiddels opgelost zodat de portefeuillehouder Arrestantentaken groen licht heeft gegeven voor de inzet in voorkomende gevallen. Behalve aan de Ambtsinstructie moet daarbij ook worden voldaan aan de eisen gesteld in het Handelingskader. De hulpmiddelen zijn op zichzelf geen geweldmiddel. Inzet daarvan wordt dan ook niet als zelfstandige handeling als geweldsaanwending gemeld. Maar de inzet zal in de meeste (zo niet alle) gevallen wel gepaard gaan met het aanwenden van geweld. Alle incidenten worden vastgelegd in het systeem voor geweldsmiddelen. Afgesproken is dat de teamchef Arrestantentaken wordt gebeld bij de inzet van deze middelen. Elk vermeldenswaardig gebruik wordt door hem doorgegeven aan de CTA. Ook in het komend jaar (2024) zal de CTA de inzet en ervaringen met het gebruik van deze middelen blijven volgen, onder andere door dit een vast agendapunt te maken in de bespreking met de teamchef Arrestantentaken.

incidenten met arrestanten

In 2023 zijn de volgende incidenten gemeld aan het secretariaat en vervolgens gedeeld met de commissie:

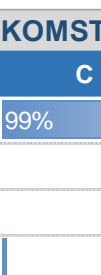

- d.d. 8 januari 2023, melding poging suïcide (bureau Capelle);
- d.d. 26 mei 2023, melding inrijden auto bureau Zuidplein;
- d.d. 5 juni 2023, melding ernstig hoofdletsel vrouwelijke arrestant;
- d.d. 23 juni 2023, melding gebruik HJI, casus Doelwater;
- d.d. 28 juni 2023, terugmelding IGJ n.a.v. melding incident d.d. 4 juni 2023
- d.d. 14 september 2023, melding casus racistische/seksistische uitspraken whatsapp groep;
- d.d. 7 december 2023, melding overlijden arrestant in ziekenhuis na kort verblijf bureau Doelwater.

3. Bevindingen

De commissie constateert dat de politiecellencomplexen in de eenheid zonder uitzondering netjes en schoon zijn. De teams zijn bevlogen en trots. De zorg voor arrestanten is daar op orde. Medewerkers nemen de tijd, ook bij drukte, om de leden van de commissie goed rond te leiden. De ophoudgebieden in de basisteams maken hier en daar een rommelige indruk. Dit geldt zeker niet voor alle ophoudkamers, sommige zijn wel goed op orde.

Het arrestantenverblijf op rechtbanklocatie aan het Wilhelminaplein in Rotterdam heeft naar de mening van de commissie dringend verbetering nodig. Opgemerkt kan worden dat de bevindingen aldaar de scores drukken op bijna alle punten die hieronder in de tabellen onder ophoudkamers worden getoond.

I. Insluiting/ binnenkomst arrestant

I ► INSLUITING/ BINNENKOMST ARRESTANT		
	CELLEN	OPHOUDKAMERS
ok	99% 	80%
Niet ok	0%	8%
nvt	0%	0%
Niet GC	1%	12%

tabel 1

Dit onderdeel van de inspectie heeft betrekking op de registratie, de fouillering en de informatievoorziening aan de arrestant. Uit bovenstaande tabel blijkt dat dit onderdeel op de cellencomplexen prima in orde is, maar dat er op de locaties met alleen ophoudkamers verbetering mogelijk is (8% niet OK).

fouilleren

De punten die verbetering behoeven bij de ophoudruimtes betreffen de registratie van ingenomen zaken (m.n. indien van waarde); het deugdelijk opbergen en het tekenen door ingeslotene en politieambtenaar. Soms kunnen de kasten waar ingenomen spullen worden opgeborgen niet op slot. Of ziet de commissie geen ruimte waar gefouilleerd wordt en/of geen ruimte waar spullen, ingenomen na fouillering, kunnen worden opgeslagen.

De commissie acht het van belang dat er een afsluitbare kast is voor de spullen van de arrestant.

informatie ten behoeve van ingeslotene (huisregels)

Tijdens een inspectie bij een nieuw bureau heeft de commissie geconstateerd dat de richtlijnen voor insluiting nauwelijks bekend zijn en er geen informatie t.b.v. de ingeslotene, zoals huisregels aanwezig waren. Dit bureau heeft de oproep gekregen de ophoudkamers definitief te sluiten (onklaar te maken) ofwel op orde brengen, alvorens deze weer in gebruik te nemen.

Of: de huisregels zijn wel aanwezig, maar is de kast met formulieren een rommeltje.

II. Verblijf/ huisvesting

II ► VERBLIJF / HUISVESTING				
	CELLEN		OPHOUDKAMERS	
ok	96%	96%	87%	87%
Niet ok	1%		4%	4%
nvt	0%		0%	
Niet GC	3%		8%	8%

tabel 2

Onder het onderdeel huisvesting vallen zaken als werking intercom; temperatuur; ventilatie; verlichting; dag- en nachtcyclus waarneembaar, schoon en veilig.

cellen / ophoudkamers

Over het algemeen zijn de cellen schoon en fris. Alleen op de locaties van de rechtbank in Rotterdam en Dordrecht zijn er blijvende punten van aandacht: zoals ontbrekende klimaatbeheersing en bekladding van cellen.

intercom

De intercom wordt getest bij binnenkomst of verplaatsing van een arrestant. Een politiecellencomplex had vorige jaar langdurig defecte intercoms, dit aandachtspunt is meegenomen in de verbouwing en inmiddels verholpen.

Het intercomsysteem van de rechtbank Rotterdam is verouderd en geeft onder andere daardoor soms problemen.

Veilig

Soms wordt een ophoudkamer als rommelhok gebruikt. Dan wordt door medewerkers aangegeven dat de cel nooit wordt gebruikt. Zo trof een commissielid een ophoudkamer met een kapotte muur omdat daar ooit een asbak had gehangen. Dit is geen veilige situatie. De commissie adviseert om in dat geval de cel te ontmantelen door de deur of het slot eruit te halen, danwel de muur van de cel te laten maken en de rommel eruit te halen, zodat de cel veilig kan worden gebruikt en worden gecontroleerd door de commissie. De schade is inmiddels hersteld en alle cellen zijn weer in gebruik.

douches / toilet

Indien een arrestant van de oogdouche gebruik moet maken is het geen veilige situatie als er veel rommel op de grond ligt. De commissie heeft de medewerkers van het basisteam geadviseerd om de rommel op te ruimen.

Soms is het voor medewerkers niet duidelijk of er een oogdouche is, en zo ja, waar dan, bijvoorbeeld op de rechtbanklocatie te Dordrecht.

Op een aantal locaties wordt de oogdouche door de medewerkers zelf doorgespoeld; er hangt dan een aftekenlijst. Er loopt daarnaast via TFS een contract met een gespecialiseerd bedrijf. De CTA heeft een aantal maal de lijsten van het spoelen opgevraagd en gekregen.

III. Verblif/ verzorging en bejegening

III ► VERBLIJF / VERZORGING EN BEJEGENING				
	CELLEN		OPHOUDKAMERS	
ok	90%	90%	50%	50%
Niet ok	0%		13%	13%
nvt	0%		13%	13%
Niet GC	9%	9%	23%	23%

tabel 3

Bij het onderdeel verzorging en bejegening van arrestanten wordt gekeken naar aanbod en opslag van voeding; luchten en ontspanning; hygiëne; medische verzorging en bejegening.

Bij de hoofdlocaties met een cellencomplex is dit allemaal prima op orde. Luchtplaats schoon, voeding netjes opgeslagen in de vriezer, medische checklist wordt gebruikt, contact met de FARR-arts verloopt naar wens, verbanddozen worden aangevuld indien nodig.

De eisen voor een verblijf in een ophoudruimte zijn minder hoog, maar het percentage niet OK (13%) bij de ophoudkamers geeft aan dat bij de basisteams verbetering nodig is.

voeding

De voeding voor arrestanten ligt in de vriezer op datum op de cellencomplexen, er is een grote diversiteit in het aanbod. Geen aandachtspunten. Het ziet er overal netjes uit.

De arrestanten krijgen op de rechtbank in principe geen voeding. Toch heeft de rechtbanklocatie in Dordrecht wat brood in de vriezer voor het geval iemand toch iets wil eten. Dit wordt aangevuld door collega's van het politiecellencomplex.

medische verzorging

De arrestantenverzorgers geven aan dat ze steeds vaker te maken krijgen met medische handelingen die gedaan moeten worden, zoals het meten van bloedsuiker.

Vaak is het beleid bij basisteams dat arrestanten die medische zorg nodig hebben of medicatie gebruiken gelijk naar een hoofdlocatie met cellencomplex worden vervoerd. Op het bureau zijn dan geen richtlijnen voor medische verzorging of het inschakelen van een arts met de bijbehorende formulieren. Of men weet niet van het bestaan ervan. Het advies van de commissie is om desondanks de medische checklist beschikbaar te hebben en te gebruiken. Zeker gezien de ontmanteling van de Z.S.M. waardoor deze arrestanten-verblijven waarschijnlijk vaker gebruikt gaan worden.

bejegening

Met de bejegening van arrestanten is naar het oordeel van de commissie niets mis. Deze is prima.

IV. Veiligheid/calamiteiten en BHV

IV ► VEILIGHEID / CALIMITEITEN EN BHV				
	CELLEN		OPHOUDKAMERS	
ok	86%	86%	65%	65%
Niet ok	2%		3%	
nvt	2%		10%	10%
Niet GC	11%	11%	23%	23%

tabel 4

BHV-plan en Bedrijfshulpverlening

Dit onderdeel betreft onder meer de aanwezigheid van noodplannen, ontruimings-oefeningen, aanwezigheid BHV-ers en vluchtroutes.

De percentages niet OK zijn veel lager dan vorig jaar (resp. 7% en 16% niet OK in 2022). De commissieleden hebben gezien dat de bedrijfshulpverlening gedurende het jaar op niveau is gekomen. Enige aandachtspunt is hier om de ontruimingsoefeningen ook goed te evalueren en het verslag zodanig te bewaren dat het ook gevonden kan worden.

De commissie heeft tijdens overleg met de eenheidscoördinator BHV het beeld gedeeld dat het veel beter gaat. De trainingen en herhalingen zijn op de locatie zelf en tellen mee voor de getraindheid. Dat helpt ook. En er wordt nu ook vaker getraind met de brandweer; het blijkt voor de brandweermensen ook goed om een keer op locatie te zijn geweest.

V. Bijzondere aandachtspunten

Landelijk vastgestelde thema's

Jaarlijks stelt het LC CTA overleg met voorzitters van de CTA's thema's vast waaraan de commissies tijdens de inspecties bijzondere aandacht zullen schenken. In 2023 zijn dat de volgende twee thema's:

Zorg voor personen met verward gedrag

Men signaleert dat de zorg voor personen met verward gedrag oploopt. De teamleiding houdt dit ook bij. Het geeft de leiding wel reden tot zorg. Is het personeel voldoende toegerust? Welke potentiële risico's zijn er?

De samenwerking met FARR en Acute Dienst wordt als positief ervaren. Er is een opmerkelijke categorie van jongeren die onder invloed van drugs en/of alcohol op straat komen en daar opvallend gedrag vertonen.

Bedrijfshulpverlening, met name (evaluatie van) ontruimingsoefeningen

De commissie heeft tijdens inspecties extra gekeken naar BHV en of de evaluatie naar aanleiding van de oefeningen ook voor medewerkers (terug) te vinden is. (Zie verder: hoofdstuk 4. IV. Veiligheid/calamiteiten en BHV).

VI. Ontvangst, rondleiding, verkregen informatie

VI ► ONTVANGST, RONDLEIDING, VERKREGEN INFORMATIE				
	CELLEN		OPHOUDKAMERS	
ok	100%	100%	95%	95%
Niet ok	0%		5%	5
nvt	0%		0%	
Niet GC	0%		0%	

tabel 5

wijze van ontvangst; wijze van rondleiden en verkregen informatie

Leden van de commissie worden over het algemeen overal vriendelijk ontvangen op de cellencomplexen. Ondanks eventuele drukte neemt men de moeite om het commissielid uitgebreid te woord te staan en rond te leiden.

Een heel enkele keer was de ontvangst niet prettig. De werkzaamheden van de CTA waren niet bekend bij de balie en/of OPCO en er werd naast het politie-identiteitsbewijs nog een legitimatiebewijs gevraagd.

Het kwam ook voor dat er helemaal niet is gecontroleerd op een ID of toegangspas. Dit speelt alleen bij de bureaus van de basisteams.

VII. Verblif in gerechtsgebouwen

rechtbanklocaties Rotterdam en Dordrecht

Het begeleiden en bewaken van ingesloten en die in de rechtbank verblijven, behoort tot de taak van de politie in de eenheid Rotterdam. De CTA inspecteert daarom ook de arrestantenverblijven van de rechtbanklocaties aan het Wilhelminaplein te Rotterdam en de Steegoversloot in Dordrecht.

Zowel het voorzieningenniveau als het regiem wijkt af van dat van een cellencomplex. De duur beperkt zich tot dagverblijf en net zoals bij ophoudkamers in politielocaties hoeft er geen mogelijkheid te zijn om ingesloten en te laten luchten of van voeding te voorzien.

Hieronder enkele aandachtspunten:

vervoer

Het vervoer door de Dienst Vervoer en Ondersteuning (DV&O) blijft een aandachtspunt. Het duurt soms lang voordat iemand wordt opgehaald voor een zitting of voor vervoer terug. Dat betekent voor de arrestant urenlang op een houten bankje wachten. Dit is een bekend probleem.

schoon en heel

Muren en plafonds van de cellen in de rechtbanklocatie in Rotterdam zijn nog steeds punt van aandacht (beklad en niet schoon), behalve de observatiecellen.

veiligheid en BHV

De BHV-oefeningen vinden nu ook plaats op de locatie in Dordrecht en niet alleen in gezamenlijkheid op de locatie Rotterdam Wilhelminaplein. Medewerkers geven aan dit prettig te vinden.

intercom

Het intercomsysteem is verouderd. De intercom geeft ruis en het is slecht verstaanbaar. Hierdoor loopt de irritatie bij arrestanten regelmatig op.

werkruimte arrestantenmedewerkers

Het is in zijn algemeenheid een donkere ruimte waar arrestanten en verzorgers zitten. Er zijn geen ramen voor een natuurlijke lichtinval. Ook ventilatie is niet optimaal, dat is een bekend probleem. Van toegezegde werkzaamheden aan de klimaatinstallatie is door de medewerkers nog niet veel gemerkt.

gesprekken vertegenwoordigers rechtbank

Op 18 april en 14 november 2023 vonden gesprekken plaats met vertegenwoordigers van het rechtbankbestuur. De volgende onderwerpen zijn onder andere besproken:

- verhalen van de schade van vernielingen op de arrestant
In Dordrecht doet men dit al. In Rotterdam is het wachten tot de cellen zijn geschilderd voordat de schade kan worden verhaald (alleen bij individuele cellen). Wel zijn de deuren met luikjes en sloten vervangen.

- werking intercom

De werking van de intercom wordt verstoord doordat arrestanten er natte papiertjes in

stoppen. Ze zijn nu weer gerepareerd. Dit item zal worden toegevoegd aan de “menukaart” om de schade te verhalen op de arrestant.

- werkruimte arrestantenzorg: verbouwingsplannen

Vanuit de rechtbank is contact gelegd met de eenheid (bureau Huisvesting) om de wensen te inventariseren. De planning wordt verwacht in het eerste kwartaal van 2024.

- ontruimingsoefeningen cellencomplexen

In oktober is gezamenlijk geoefend en er is de wens/behoefte om vaker te oefenen. Tevens is iemand ingehuurd om de BHV te coördineren voor zowel locatie Wilhelminaplein en Dordrecht.

Het belangrijkste gespreksonderwerp is echter:

- het klimaat op de rechtbanklocatie Rotterdam

De commissie heeft al langere tijd geconstateerd dat de omstandigheden met betrekking tot het klimaat niet optimaal zijn en aangedrongen op maatregelen ter verbetering. Herhaaldelijk is toegezegd dat hierop wordt ingezet, maar dat het technisch ingewikkeld is. Tijdens het overleg met vertegenwoordigers van de rechtbank op 18 april 2023 heeft de directeur bedrijfsvoering benadrukt dat er een opdracht is, een budget en een plan, maar dat de aannemer alleen nog niet kon zeggen wanneer hij kon beginnen. Bij brief van 13 oktober 2023 heeft commissievoorzitter bevestiging gevraagd van een datum waarop de werkzaamheden starten. Tijdens het overleg op 14 november 2023 is gezegd dat de installatie nog niet helemaal werkt en dat er nog het een en ander moet worden ingeregeld. De zomer van 2024 is dan de echte test. De afspraak is gemaakt dat men zou laten weten zodra alles naar behoren werkt en dat ook een eventuele vertraging zou worden gemeld.

De commissie zal dit en andere onderwerpen nauwlettend blijven monitoren.

VIII. Specifieke aandacht voor minderjarigen, verslaafden en psychische aandoeningen

De specifieke aandacht voor minderjarigen bestaat onder andere uit: extra uitleg naast huisregels en dat zij niet mogen luchten samen met meerderjarigen. Zij krijgen ook geen sigaretten aangeboden. Verder geen bijzonderheden.

IX. Bevindingen van arrestanten

Hieronder een selectie uit de gesprekken met arrestanten, zoals opgenomen in de inspectie-verslagen:

februari, locatie Steegoversloot (rechtbank):

“Arrestant 1 (meerderjarig, man):

Er was een arrestant aanwezig tijdens inspectie. Heb hem niet gesproken aangezien hij nogal hoog in zijn spanning zat. Was om half 11 binnengebracht door DV&O voor zijn zitting om 14:50 uur. Deed een oproepje waarna AV hem te woord stond bij de deur. Arrestant wilde terug naar de PI en wilde niet zolang wachten op de zitting. Wilde afstand doen van de zitting en was erg geïrriteerd. Wilde niet urenlang op een houten bankje wachten. AV gaf aan dat het vaker gebeurt dat arrestanten vroeg gebracht worden en pas laat weer opgehaald worden. AV ging afstandsverklaring regelen en vervoer terug naar PI. Vroeg me wel af hoe lang het dan zou duren voordat hij opgehaald werd. Dit is een bekend probleem.

maart, locatie Marconiplein (cellencomplex)

“Een arrestant gesproken, die gaf aan er sinds gister te zijn. Hij had zojuist zijn advocaat gesproken en wist nog niet hoe het proces er verder uit zag. Hij moest om drinken vragen. Verder had hij het koud, waarop ik aangaf dat hij altijd om extra dekens kon vragen. De AV'er heeft een extra deken gegeven. Verder lag het ontbijt nog onaangebroken. De arrestant gaf aan dat ze het die ochtend gewoon hebben neergelegd zonder uitleg. Er lag brood, een kopje boter en beleg, maar niets (geen bestek oid) om het te besmeren, de AV'er gaf aan dat de arrestanten dat niet krijgen. De arrestant wist dus niet hoe hij dat aan moest pakken, daar had hij ook niet naar gevraagd.”

mei, locatie Capelle a/d IJssel (ophoudkamer)

“Een arrestant gesproken die in de ophoudkamer zat. Was tevreden over de verzorging. Later bleek dat hij heengezonden mocht worden. Samen met arrestantenverzorger de arrestant naar buiten gebracht en uitgezwaaid.”

mei, locatie Overkampweg, cellencomplex:

“ Er waren 4 ingeslotenen. Net eentje vertrokken. Heb 1 arrestant gesproken. Jonge man. Was op de snelweg uit zijn auto gehaald. Vervoer naar cellencomplex en intake etc netjes verlopen. Hij klonk als een 'ervaren' arrestant en verwachtte in het weekend meer duidelijkheid. Verzorging en bejegening waren oké, hij had het alleen wat koud.”

augustus, locatie Zuidplein, cellencomplex:

“Een arrestant gesproken die in de ophoudkamer zat. Was tevreden over de verzorging. Had wat eczeem op armen, maar had daarvoor wat crème gekregen.”

augustus, locatie Marconiplein, cellencomplex:

“1 arrestant gesproken. Oudere man. Was zeer te spreken over bejegening en verzorging, zowel bij aanhouding/vervoer als in cellencomplex. Zou in loop middag weer

naar huis kunnen en omdat hij moeilijk ter been is werd meegedacht over vervoer terug. Hoopte niet meer terug te komen.”

november, locatie Capelle a/d IJssel, cellencomplex:

“1 arrestant gesproken, een jong ventje van 13. Dit was de eerste keer dat hij aangehouden was en ivm de zwaarte van het feit waar hij van verdacht werd, kreeg hij geen toestemming thuis te slapen zoals minderjarigen meestal krijgen. Bejegening van deze jongere was goed, maar hij was overduidelijk bang en onder de indruk van wat hem nu overkwam.”

augustus, locatie Marconiplein, cellencomplex:

“De arrestant die wij spraken was in afwachting op plaatsing in een PI voor de tenuitvoerlegging van een vrijheidsstraf (18 dagen). Inmiddels was hij al 2 dagen ingesloten op het politiebureau. De arrestant uitte zijn onvrede over het gebrek aan capaciteit bij de PI, hij had zich immers zelf gemeld en zat nu in een politiecel met minder voorzieningen dan in de PI.”

Bijlage 1

Overzicht inspecties 2023 bij locaties met cellencomplex en bij rechtbanken

	Locaties met cellencomplex	aantal inspecties	aantal ingesloten (ten tijde van inspectie)	aantal gesproken	aantal ingesloten minderjarigen (<18)	aantal gesproken minderjarigen
	Rotterdam Doelwater	3				
	27 maart 2023		3	0	0	0
	17 juli 2023		9	1	0	0
	23 november 2023		14	1	2	0
	Rotterdam Zuidplein	2				
	25 maart 2023		nb	nb	nb	nb
	22 augustus 2023		12	1	0	0
	Rotterdam Marconiplein	3				
	2 februari 2023		2	0	0	0
	17 maart 2023		14	1	0	0
	25 augustus 2023		10	1	0	0
	Capelle a/d IJssel (Slotlaan)	2				
	22 mei 2023		11	1	2	0
	10 november 2023		6	1	1	1
	Dordrecht (Overkampweg)	3				
	31 januari 2023		15	2	2	1
	20 maart 2023		9	1	0	0
	25 mei 2023		4	1	0	0
	Spijkensse (Schoutstraat)	2				
	3 februari 2023		3	0	0	0
	15 mei 2023		9	1	0	0
	Rechtbank Dordrecht	2				
	1 februari 2023		1	0	0	0
	24 juli 2023		0	0	0	0
	Rechtbank Rotterdam	2				
	3 februari 2023		nb	1	0	0
	30 oktober 2023		26	1	4	0
	totaal	19	148	14	11	2

Bijlage 2

Overzicht inspecties 2023 bij locaties met ophoudkamers

Locaties met ophoudkamers	aantal inspecties	aantal ingesloten (ten tijde van inspectie)	aantal gesproken	aantal ingesloten minderjarigen	aantal gesproken minderjarigen
Vlaardingen (Delfseveerweg)	0				
Ridderkerk (Kievietsweg)	1				
24 maart 2023		0	0	0	0
Hoogvliet (Middenbaan Noord)	1				
30 januari 2023		0	0	0	0
Hellevoetsluis (Bruggehoofd)	1				
27 maart 2023		0	0	0	0
Sommelsdijk (Olympiaweg)	1				
1 december 2023		0	0	0	0
Boezembocht	1				
25 mei 2023		0	0	0	0
Oud-Beijerland (Spuidijk)	1				
1 december 2023		0	0	0	0
Gorinchem (W.de Vries Robbeweg)	1				
21 januari 2023		0	0	0	0
Hoek van Holland (Planciushof)	0				
Zwijndrecht (W. de Bruinelaan)	1				
4 april 2023		0	0	0	0
Papendrecht (Burg. Keijzerweg)	1				
27 november 2023		0	0	0	0
Totaal	9	0	0	0	0

Bijlage 3

Aantal arrestanten per cellencomplex en de verblijfsduur, onderverdeeld per leeftijdscategorie

Aantal arrestanten per cellencomplex en de verblijfsduur, onderverdeeld per leeftijdscategorie								
Aantal arrestanten per cellencomplex en de verblijfsduur, onderverdeeld per leeftijdscategorie	Doelwater	Zuidplein	Marconiplein	Capelle a/d IJssel	Spijkenisse	Dordrecht	Rechtbank Rotterdam*	Rechtbank Dordrecht*
Jonger dan 12 jaar	2		1		1	3		
12 t/m 15 jaar	260	198	131	136	197	163	273	
16 t/m 17 jaar	403	203	146	96	154	142	460	2
18 jaar of ouder	7.739	4.913	3.548	2.498	2.391	3.258	5.088	1.072
Leeftijd onbekend	98	22	31	10	9	28	20	1
Totaal	8.502	5.336	3.857	2.740	2.752	3.594	5.841	1.075
Percentage arrestanten van het totaal								
Jonger dan 12 jaar	0,0%		0,0%		0,0%	0,1%		
12 t/m 15 jaar	3,1%	3,7%	3,4%	5,0%	7,2%	4,5%	4,7%	
16 t/m 17 jaar	4,7%	3,8%	3,8%	3,5%	5,6%	4,0%	7,9%	0,2%
18 jaar of ouder	91,0%	92,1%	92,0%	91,2%	86,9%	90,7%	87,1%	99,7%
Leeftijd onbekend	1,2%	0,4%	0,8%	0,4%	0,3%	0,8%	0,3%	0,1%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Aantal verblijfsuren								
Jonger dan 12 jaar	15		15		16	7		
12 t/m 15 jaar	3.741	3.214	2.709	2.599	3.885	2.959	1.090	
16 t/m 17 jaar	6.544	4.800	3.486	2.060	3.826	2.704	1.916	6
18 jaar of ouder	126.786	76.761	59.394	44.420	40.650	64.005	21.731	3.720
Leeftijd onbekend	1.262	214	455	186	160	456	63	5
Totaal aantal verblijfsuren	138.348	84.989	66.060	49.265	48.537	70.131	24.799	3.731
Gemiddelde verblijfsduur (in uren)								
Jonger dan 12 jaar	7,7		14,9		16,0	2,4		
12 t/m 15 jaar	14,4	16,2	20,7	19,1	19,7	18,2	4,0	
16 t/m 17 jaar	16,2	23,6	23,9	21,5	24,8	19,0	4,2	2,8
18 jaar of ouder	16,4	15,6	16,7	17,8	17,0	19,6	4,3	3,5
Leeftijd onbekend	12,9	9,7	14,7	18,6	17,7	16,3	3,1	4,7
Totaal gemid. verblijfsduur	16,3	15,9	17,1	18,0	17,6	19,5	4,2	3,5
*) = betreft alleen arrestanten opgenomen in de arrestantenmodule.				BRON: arrestantenmodule uit Cognos, politie eenheid Rotterdam				

Bijzonderheden:

In 2023 was vanwege een verbouwing Capelle a/d IJssel gesloten;
26 juni tot 1 augustus;
had als uitwijklocatie Dordrecht.